

Presentació

El volum miscel·lani s'obre amb una reflexió sobre un dels temes d'actualitat: la guerra i la postguerra entre l'Iraq i els EUA. Una de les conseqüències, les tortures, posa de manifest la nova invisibilitat que fan palesa els mitjans de comunicació. El que és invisible esdevé visible perquè tothom vegi les pràctiques ocultes d'alguns militars nord-americans. Es creen nous estils d'interacció i s'allibera la visibilitat mediada en un context de davallada gradual de les ideologies polítiques i d'importància creixent de la confiança política. En aquest context, es pot redefinir, entre d'altres, el concepte d'identitat en relació amb la cultura, la nació o la ciutadania. La reflexió teòrica sobre la identitat ajuda a explicar la realitat concreta del relativisme territorial de l'Espanya de les autonomies, caracteritzat pel mestissatge identitari, principalment d'identificació dual. Més concreta és la reflexió sobre els processos de periurbanització i modificació en els models de ciutats. Un dels canvis més pregonos a les ciutats disperses, i alhora globals, de l'actualitat és el paper de les llengües o dels idiomes com a instrument de comunicació, d'interacció i d'intercanvi. La llengua o l'idioma tractat com a objecte de canvi o d'instrument d'intercanvi respon als interessos bilaterals o multilaterals de cooperació, de distribució de beneficis materials i no materials. El coneixement de les llengües de comunicació, per garantir la interacció, ha constituït un dels continguts centrals del procés de socialització a través de les institucions tradicionals (família, escola, Església). Actualment, la crisi d'aquestes institucions afecta la socialització religiosa i la fa més complexa. Aquesta qüestió es posa de manifest a les societats modernitzades, on la ciència i les noves tecnologies tenen un paper essencial en el desenvolupament del procés productiu i en el potencial control dels riscos ambientals. El paper de la ciència i la tecnologia en la solució dels problemes que pateix el medi estarà limitat per la confiança en les institucions democràtiques, les quals es troben igualment afectades pel desenvolupament de les tecnologies de la informació i la comunicació. La tecnologia i el nivell de democràcia són els determinants fonamentals de la qualitat d'acció de govern. Entre aquestes accions de govern, hi ha les polítiques socials orientades cap a la inclusió i els programes d'educació compensatòria vers l'aprenentatge de la llengua

com a eina de comunicació i cohesió social. Tanca el volum un text epistemològic sobre els criteris de demarcació disciplinària entre la sociologia i l'antropologia. Certament, tant pel que fa a l'objecte d'estudi com al mètode, totes dues disciplines tenen zones de confluència en el coneixement de la realitat social. L'important és avançar pel que fa a aquest coneixement.

Carlota Solé